

ÖZET

Uysal DD. Talasemi majörlü ergenlerin umut düzeylerinin belirlenmesi.

Bu çalışma, talasemi majörlü ergenlerin umut düzeylerini ve umudun sosyodemografik değişkenlerle ilişkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, pediatrik hematoloji polikliniğinde takip edilen, 12-18 yaş grubundaki talasemi majörlü ergenler ile Muğla'da iki ilköğretim ve ortaöğretim okulunda okuyan sağlıklı ergenler oluşturmuştur. Araştırma, Ege Üniversitesi Çocuk Hastanesi, Muğla Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, S.B. Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, S.B. Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, S.B. Aydın Devlet Hastanesi ve S.B. Denizli Devlet Hastanesi'nin Pediatrik Hematoloji polikliniğinde ve MEB Muğla 75.yıl İlköğretim Okulu'nun ikinci kademesinde ve Turgut Reis Anadolu Lisesi'nde yapılmıştır. Araştırma örneklemini olasılıksız örnekleme yöntemi ile seçilen, 12-18 yaş grubunda 112 talasemi majörlü ergen (vaka grubu) ve talasemi majörlü ergenlerin yaş ve cinsiyet özelliklerine göre eşleştirilen 12-18 yaş grubunda 121 sağlıklı ergen (kontrol grubu) oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, Talasemi Majörlü Ergenler İçin Sosyodemografik Veri Formu, Sağlıklı Ergenler İçin Sosyodemografik Veri Formu ve Ergenler İçin Umutluluk Ölçeği ile toplanmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, Student t-testi, Ki-kare testi, Mann Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi, Varyans analizi ve regresyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Talasemi majörlü ergenlerin umutluluk ölçeği puan ortalaması sağlıklı ergenlerin umutluluk ölçeği puan ortalamaları arasındaki istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Talasemi majörlü ergenlerin; cinsiyet, yaş grupları, öğrenim durumları, aile tipi, kardeş sayısı, yaşadıkları yer, aile gelir durumu, anne-babaların yaş grupları, anne-babaların çalışma durumu ve annelerin öğrenim durumlarına göre umutluluk ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Çoklu regresyon analizi sonucu babalarının ilköğretim/ortaokul mezunu olmasının, ergenlerin düşük umutluluk puanı ile ilişkili olduğu ($p<0,05$); annenin ilköğretim/ortaokul mezunu olmasının, talasemi nedeniyle yakınına kaybetmiş olmasının ve iki haftada bir kan transfüzyonu uygulanmasının ergenlerin düşük umutluluk puanı ile ilişkili olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Bu sonuçlara göre talasemi majörlü ergenlerin umut düzeylerini artırmaya yönelik Pediatri hemşireleri girişimler planlamalı ve umut düzeyleri ile ilişkili risk faktörlerinin belirlenmesi için sağlık profesyonellerinin farkındalığı artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Hemşirelik bakımı, Talasemi majör, Umutluluk